

Twitter'da Suriyeli Mültecilere Karşı Çevrimiçi Nefret Söylemi: #suriyelileriistemiyoruz

Online Hate Speech Against Syrian Refugees on Twitter: #suriansdonotwant

Birgül Taşdelen¹

Öz

Sosyal ağlar, daha fazla bilginin kolay ve verimli bir şekilde taşınmasına ve yayılmasına olanak veren ve kullanımı giderek artan etkili platformlardır. Bununla birlikte, mobil tabanlı olarak paylaşılan bu fikirler bazen nefret dolu ve zararlı olabilmekte, hatta bazıları nefret söylemi boyutuna ulaşmaktadır. Nefret söyleminin üretildiği çevrimiçi medya ortamlarında, diğer kültürlerden insanların medya portreleri ve bu portrelerin ürettiği klişeleşmiş imajlar, genellikle dışardan gelenlerin tehlikeli olduklarını göstermekte ve toplumun algısını şekillendirebilmektedirler. Dolayısıyla bu çalışma, göçmenlere karşı oluşturulan nefret söyleminin çevrimiçi yansımalarını Twitter üzerinden incelemektedir. Çalışma kapsamında Twitter'da #suriyelileriistemiyoruz şeklinde açılan hashtag ile ilgili 1545 tweet içerik analizi ile incelenmiş, ardından analiz edilen tweetler arasından 3 video ve 3 tweet, Teun Van Dijk'in söylem analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda mültecilere yönelik nefret söyleminin çevrimiçi ortamda nasıl gerçekleştirildiğini tespit etmek makalenin amacını oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, çevrimiçi söylemlerde mülteciler istilacı, açgözlü ve ahlaksız olarak görülmekte ve çevrimiçi duygusal tepkilerde acıma yerine aşağılama ifadelerine rastlanılmıştır. Karşılıklı anlayış ve birlikte yaşayabilme hakkı gibi olumlu değişimlerin, internet ve sosyal medya aracılığıyla genellikle sığ kaldığı ve sosyal ağların işlevsel demokrasiler için de hayati önem taşıyan bu tarz tartışmalar için elverişli ortamlar olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mülteciler, Çevrimiçi Nefret Söylemi, Sosyal Medya, Twitter, Söylem Analizi.

Abstract

Social networks are increasingly effective platforms that allow more information to be carried and disseminated easily and efficiently. However, these ideas shared on a mobile basis can sometimes be hateful and harmful, and some even reach the hate speech dimension. In online media environments where hate speech is produced, media portraits of people from other cultures and the stereotyped images produced by these portraits often show that outsiders are dangerous and can shape the perception of society. Therefore, this study examines the online reflections of hate speech against immigrants on Twitter. Within the scope of the study, 1545 tweets related to the hashtag opened on Twitter as we do not want #surians, were analyzed by content analysis, then 3 videos and 3 tweets among the analyzed tweets were evaluated by discourse analysis method of Teun Van Dijk. Accordingly, it is the aim of the article to determine how hate speech for refugees is carried out online. Accordingly, it is the aim of the article to determine how hate speech for refugees is carried out online. According to the results obtained from the research, in online discourses, refugees are seen as invasive, greedy and immoral, and in online emotional reactions, humiliation rather than pity are encountered. It has been concluded that positive changes such as mutual understanding and the right to live together are generally shallow through internet and social media, and social networks are not favorable environments for such discussions, which are also vital for functional democracies.

Keywords: Refugees, Online Hate Speech, Social Media, Twitter, Discourse Analysis.

Araştırma Makalesi [Research Paper]

JEL: M30, M31, M37

Submitted: 20 / 03 / 2020

Accepted: 17 / 06 / 2020

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, birgultasdelen@gmail.com, Orcid: 0000-0003-0281-3892.

Giriş

Zorunlu insan hareketliliği, insanlık tarihinde savaşların yaşandığı her dönem var olmuş bir sorun olmasına karşın özellikle Soğuk Savaş Dönemi ve ardından yaşanan küresel dinamiklere bağlı olarak giderek yaygınlaşan, çeşitlenen ve günümüzün dikkate değer bir sorunsalı olarak karşımıza çıkmaktadır. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin 2019 yılında açıkladığı Küresel Eğilimler Raporu'na göre dünya genelinde baskı, zulüm, şiddet olayları nedeniyle zorla yerinden edilmiş kişi sayısı 2015 yılında 65,3 milyonken, 2018 yılında 70,8 milyonken milyona ulaşmıştır. Bu sayı sınırları aşan insan hareketliliğinin yalnızca demografik bir değişikliği değil, kültürel ve toplumsal değişimlerin de göstergesidir. Göç konusu 1990'lı yıllarda, "küreselleşmeyi" ve çok yönlü toplumsal hareketleri ve mücadeleleri kapsayan eleştirel tartışmalar çerçevesinde dünyanın pek çok yerinde yeni bir sorun alanı ya da sorunlu alan olarak tanımlanırken, 21. yüzyılda yaşanan göç olgusu ise, çoğu Avrupa ülkesinin ve AB üyesi ülkelerin tümünün iç siyaseti için kritik öneme sahip bir süreç olarak görülmektedir (Heisbourg, 2015: 8). Güncel veriler Türkiye'ye yapılan zorunlu göç dalgasının giderek yaygınlaştığını göstermektedir. Suriye'de 2011 yılında başlayan iç savaş sonrasında 29 Nisan 2011 tarihinde Suriye'den Türkiye'ye giriş yapan 252 kişilik ilk kafilden, 2019 yılına dek Türkiye'ye geçerek resmi kayıt yaptıran mülteci adayı ve sığınmacı sayısının yaklaşık 4 milyon olduğu belirtilerek, dünyanın en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yapan ülkenin Türkiye olduğu ifade edilmektedir (UNHRC, 2019). Dolayısıyla Türkiye dünyadaki son gelişmeler ve coğrafi konum nedeniyle bir yandan göç alan ve diğer yandan göçmenlere geçiş alanı yaratan bir ülke konumuna gelerek kalıcı göçmen nüfusa ev sahipliği yapmaktadır. Zorunlu göç kategorisinde değerlendirilen mültecilik ve sığınmacılık günümüzde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin en önemli sorunlarından birini teşkil etmektedir. Mültecilik ve sığınmacılık konusunda daha baştan bir açmazla karşılaşmaktadır: İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde ve neredeyse tüm ülkelerin anayasalarında doğrudan ya da dolaylı "mültecilere yaşam hakkının tanınması" şeklindeki ifadelerle rağmen, ülkelerinden kaçarak güvenli bir liman arayan Suriyeli mültecilere karşı başta Avrupa Birliği ve Körfez Ülkeleri olmak üzere birçok ülke sınırlarını kapamaktadır.

Modern devletin sınırlı vatandaşlık söylemi önce Avrupa'da ve daha sonra küresel olarak, çeşitli coğrafi ortamlarda ve ölçeklerde göç politikalarını ve deneyimlerini şekillendirmeye devam eden temsiller, söylemler ve uygulamalar üretmektedir (Casas-Cortes vd., 2015: 61). Göçler ve göç edenlerle ilgili bilgi üretimi ve dolaşımı son on yılda hızlı bir şekilde genişlemiştir. Söylemler, siyasi kampanyalar ve medya, mültecileri insanlıktan çıkarmanın taktiksel yansımalarıdır. Dolayısıyla mülteciler için örülen duvarların günlük yaşamımızdaki tezahürlerinden biri de nefret söylemidir. Mülteci hareketlerine yönelik siyasi ve kamusal söylemlerde; göç mücadelelerine sempati duyan misafirperver bakış açısı yanında göç hareketlerine karşı oluşan daha katı daha baskıcı tutumlara rastlanmaktadır. Bu perspektifin temelinde, ev sahipliği yapan ülkelerin, mülteci statüsü talep eden bireylerin kendi koşullarıyla ilgili olarak gayri meşru taleplerde bulunduğu ve ilerlemek için adalet ilkelerini ihlal ettiğine inanmalarıdır (Ivarsflaten, 2005: 23). Genel olarak demokratikleşme ve insan hakları ilkeleri ile örtüşmeyen bu algılamalar, mültecilerin varlığını ötekileştirerek, mevcut mülteci politikalarına yönelik olumsuz tutumlara da neden olabilmektedir. Araştırmanın odak noktası, mülteci hareketinden etkilenme ve siyasi tepkilere neden olma konusunda çekirdek bir oyuncu olan Türkiye'ye odaklanmaktadır. 15 Mart 2011 tarihinde başlayan Suriyeli mülteci hareketliliğinden en çok etkilenen ülkelerden biri olan Türkiye'de mülteci konusu giderek artan bir biçimde dikkatleri çekmekte ve bu nedenle geleneksel ve dijital medyada daha fazla görünür olmaktadır. Suriyeli mültecilerle ilgili toplumsal algının ve egemen söylemin oluşturulmasında medya merkezi bir rol oynamaktadır. Mültecilerin imajlarını evrimimize kadar getiren medyanın sunduğu temsiller, kültürel tutumun ifadesidir. Dijital medya uygulamalarına sahip mobil cihazlar nefret içeriğinin yayılması, dezenformasyon, yanlış bilgilendirme ve artan terör eylemleri gibi bazı dijital nefret içeriği üretmek ve tüketmek için yaygın olarak da kullanılmaktadır (Van den Bulck and Broos, 2011: 196). Suriyeli mülteciler kendilerinin ve mücadelelerinin yoğun biçimde kullandığı dijital medya temsillerinde çoğu zaman 'sosyal bir hastalık' olarak ifade edilmektedir. Mülteci hareketliliği, Türk kamuoyunun önemli meselelerinden biri haline gelmektedir. Dolayısıyla bu makale özellikle yoğun bir Suriye mülteci hareketlerinin yaşandığı Türkiye'de, mültecilere yönelik inşa edilen tutumların mikro blog platformu Twitter'daki çevrimiçi söylemleri incelemektedir. Bu bağlamda çalışmada özellikle, #suriyelileristemiyoruz hashtag ile ilgili 1545 tweet arasından paylaşılan 3 video ve 3 tweet, Teun van Dijk'in söylem analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Söylem analizi; demokratikleşme ve insan hakları perspektifinden ele alınmakta ve değerlendirilmektedir. Söylem analizi tekniği aracılığıyla; mültecilere ilişkin atılan tweetlerin yansıma biçimleri ve taşımış oldukları mesajlar çalışmanın temel sorgu alanlarını oluşturmaktadır.

1. Dehumanizasyon ve Nefret Söylemi

Göç ve mültecilik konuları 21. yüzyılı tanımlayan temel özelliklerden biridir. Bugün birçok insan doğduğu ülkenin dışında yaşamakta ve gelecekte de bu seviyelerin artmaya devam edeceği beklenmektedir. Günümüzde birçok Batılı ülkede ekonomik krizden, işsizlikten ve refah harcamalarındaki kesintilerden dolayı mülteciliğe, belirsizlik ve huzursuzluk içeren tartışmalı bir konu olarak yaklaşmaktadır (Artiles ve Molina, 2011: 454). Her yıl kaç göçmen kabul edilmesi gerektiği, göçmenlerin ve mültecilerin ev sahibi üyelerine tehdit oluşturup oluşturmadığı, mültecilerin meşru olarak iltica talebinde bulunup bulunmadıkları ve göçmenlere sağlanacak yardım türleri gibi sorular ya da sorunlar ortaya çıkmaktadır. Küresel

ölçekte mültecilikle ilgili soruların sorun olarak belirsizliğini koruduğunu ve geleneksel ve dijital medya ortamlarının bu belirsizlikten yararlanarak mültecileri "kapıdaki düşmanlar, zavallılar" gibi betimlemeler kullanarak tasvir ettiğine şahit olmaktayız (Lynn ve Lea, 2003: 428-429). Bu tür tasvirler mültecilerin ulaştıkları ülkeler tarafından fiziksel, ekonomik ve kültürel tehdit olarak algılanmasına neden olmaktadır. Mültecilerin insanlıkdışı bırakılması İspanyol filozof Ortega J. Gasset tarafından kullanılan dehumanizasyon kavramını öne çıkarmaktadır. İnsani değer ve nitelikler taşıdığı varsayan kişilerin, toplulukların insan sayılmasını anlatan antropomorfizmin tam tersi çağrışım yapan Dehumanizasyon, insanlığın inkar edilmesini ve insan türünün dışlanmasını içermektedir (Costello ve Hodson, 2010: 3-4). Dehumanizasyon ile ilgili çalışmalar yapan Haslam (2006: 252-253), başkalarının insanlıktan mahrum bırakılmasının kökeninde insandan daha aşağı anlamına gelen hayvansal bakış açısının olduğunu ve bu insanlık dışı kişilerin, grupların ya da topluluğun kişisel kontrol ve bilişsel gelişim gibi özelliklerden yoksun olduğu bir algıyla karakterize edildiği ifade edilmektedir. Dehumanizasyon modelinde, insanlık derecelerinin grup üyeliğine göre farklılık gösterdiği varsayılmaktadır. Tarihsel olarak marjinalize edilmiş gruplar çeşitli sanat dallarında siyahlar maymun, Yahudiler haşarat olarak ve Kızılderililer de vahşi olarak tasvir edilmiştir. Bu tarz kavramalar, insanlara normalde diğer insanlara karşı hissettikleri duyguları bastırmalarını sağlamaktadır. Wright ve Bower (1994), kişilerin diğer insanların acısını göz ardı etmelerine neden olan bu güçlü duyguların, muhakeme süreçlerini etkileyip sosyal algıda nefret söylemleri ürettiğini belirtmektedir. Nefret söylemini de, insanlıktan çıkarma sürecini normalleştiren ve dış grupların insan haklarını etkileyen ve etiketlenmenin sözel karşılığı olarak tanımlamaktadır. 1997 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi nefret söylemini; "yabancı düşmanlığı, antisemitizm veya hoşgörüsüzlük ifade eden etnosentrizm ve saldırgan milletçilik de dahil olmak üzere, hoşgörüsüzlüğe dayalı diğer nefret biçimlerini yayan, savunan, teşvik eden ya da haklı gösteren her türlü ifade biçimi" şeklinde tanımlamaktadır. Nefret önyargılıdır ve cinsiyet, din, ırk ve özürllük gibi farklı nedenlerle korunan bir grubun belirli üyelerine karşı hakaret etmektir (Masucci ve Langton, 2017). Dış-grubun insanlıktan çıkarılma süreci sözlü metaforlarla* desteklenmektedir. Günümüzde mültecilerle ilgili "istilacılar" ya da "kapıdaki düşmanlar" biçimindeki söylemler insanlıktan arındırma mantığına bir yenisinin daha eklenmesine neden olmuştur. Bu tarz önyargılar ve damgalamalar şeklindeki ifadeler nefretin dildeki tezahürleridir. Nefret söylemi, belirli bir grup veya kişiye saldırmak ve insanlıktan çıkarmak için kullanılan bir tür söylemdir (Ross, 2015). Nefret söyleminde dış-grupların, iç-grupların aksine kötü özlere sahip oldukları vurgulanmaktadır. Bu gibi temsiller mağdur olan ve aşağıda kalan ötekiye yönelik yapılan şiddet, soykırım ve kölelik gibi insanlık dışı ayrımcılık eylemleri ve ahlaki değerlendirmeden mahrum bırakmayı meşrulaştırmaktadır (Bandura, 2002; Bar-Tal, 2000).

İrkçilik ve yabancı düşmanlığı, ayrıcalıklı statüoya yönelik bir tehdit olarak algılanan "ötekinin" davranış ve hürriyetlerini sınırlama ve başkaları adına karar verme biçiminde iktidar araçlarına hizmet etmiş ve halen devam etmektedir (Arriola ve Raymond; 2017: 12). Bunun temel nedeni, güçlü kişilerin diğer insanların potansiyel acısını göz ardı etmelerine ve dolayısıyla kararlarını haklı çıkarmalarına yardımcı olmasıdır. Ötekilerin umut, şefkat ve pişmanlık gibi ikincil duyguları deneyimlediklerini inkar etme ve insanlıktan arındırma ile nitelendirilen gruplararası düşmanlık en acımasız bir şekilde dehumanizasyon, mültecilerin reddedilmesini de öngörmektedir. Mültecileri değersizleştirme ya da duyguları daha az yaşayabilen "alt insan" olarak ötekileştirme, onların merhamet ve saygıyı daha az hak etmesine neden olmaktadır. Modern devletlerin iktidarı, sık sık başkaları adına sert kararlar vermek zorunda kalmakta ve dehumanizasyon, onlarla birlikte gelen acıyı göz ardı ederek nefret söylemini haklı çıkarmaktadır (Lammers vd., 2011: 115). Bu söylem, mülteci ve göçmenlerin insan haklarına yönelik bir tehdit oluşturmaktadır. Günümüzde özellikle Suriyeli mültecilerin insanlıktan çıkarılmaları ve dışlayıcı yönelimlere maruz kalmaları yalnızca politik iktidara özgü değildir. Bu tarz nefret söylemlerine kitle iletişim araçları aracılığıyla da karşılaşılmaktadır. Hesap sahiplerinin çoğunlukla sosyalleşmek için kullandığı Facebook gibi diğer sosyal ağ sitelerine kıyasla ana odağı bilgi ve fikirlerin paylaşılması olan Twitter'da da çoğalması, sorunun yapılaşmaya başladığını göstermektedir. Bu çalışma, göçmen karşıtı dilsel söylemlerin dijital platformlarda nasıl oluşturulduğunu ve sürdürüldüğünü incelemek için Twitter'ın mikro blog platformu üzerine odaklanmaktadır.

2. Mültecilere Karşı Üretilen Çevrimiçi Nefret Söylemi ve Twitter

Mülteci ve sığınmacılar konusundaki tutumları şekillendiren, görüşleri yansıtan ve farklı gruplar arasında bir irtibat noktası sağlayarak merkezi ve güçlü bir rol oynayan kitle iletişim araçlarından biri de çevrimiçi platformlardır (Sulaiman vd., 2011: 346). Sosyal ağlar, çevrimiçi oyunlar, video paylaşım siteleri, elektronik kitaplar gibi ucuz olan teknolojiler internetteki nefret içeriklerin hızla yayılmasını sağlamıştır (Brennan, 2009: 123; Tsesis, 2002). İnternet ve çevrimiçi dijital platformlardan önce de nefret söylemleri ile karşılaşılmaktaydı. Ancak internetin ve sosyal ağların ortaya çıkışı, zaten karmaşık olan nefret söylemi konusuna yeni boyutlar ekledi (Timofeeva, 2002). Bu nedenle çevrimiçi platformları nefret söylemi açısından izlemenin ve değerlendirmenin önemli olduğu düşünülmektedir.

* Metaforlar, toplumdaki düşünceleri belirli konular etrafında benzetme yoluyla yapılandırmaktadır. Soyut kavramları, daha somut görünen ve başka bir anlamda olan bir sözcükle ilgi kurularak benzetme yoluyla anlaşılmasına katkı sağlamaktadır.

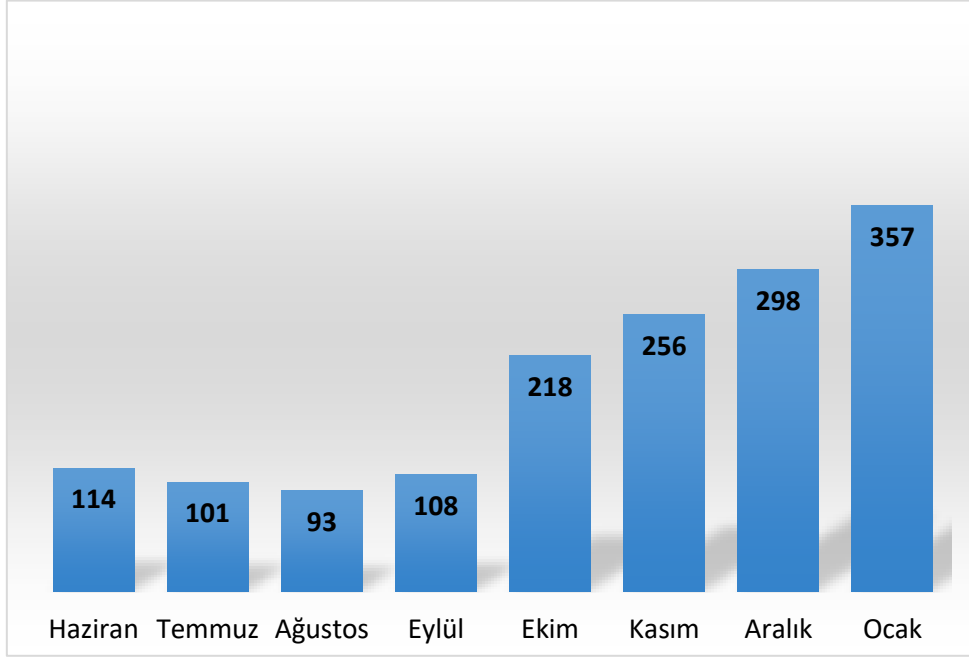
Sosyal ağlar, bireylerin mesaj, görüntü ve video paylaşmasına izin veren dijital topluluklardır. Twitter gibi açık ve geniş çapta erişilebilir sosyal medya teknolojileri, dünyadaki olaylara tepki olarak içerik yayınlamak için giderek daha fazla kullanılmaktadır. Bu ağlar kişilerin görüşlerinin ve fikirlerinin hızlı ve geniş bir şekilde yayılmasını sağlamaktadır. Bu fikirler bazen hayırseverlik, yardım gibi destek mekanizmaları ve başarı hikâyeleri şeklinde kendini gösterirken, bazen de bir kişi, grup veya topluluk hakkında yanlış, aşağılayıcı ve önyargılı duyguları/gerginlikleri doğrulayan düşmanca ifadeler eşliğinde yayınlanabilmektedir. Özellikle sosyal ağların ortaya çıkışıyla beraber, azınlık grupları hedef alan ve nefret söylemi ile ortaya çıkan aşırı anlatıların yayılması kolaylaşmıştır (Williams ve Burnap, 2016: 212). Bireyleri hedef alan siber zorbalığın aksine, çevrimiçi nefret bir kolektif üzerine odaklanır (Räsänen vd., 2016: 2). Dolayısıyla mesajların veya tweet'lerin uzunluğunu (şu anda 280 karaktere kadar) kısıtlamasıyla ayırt edilen en etkili çevrimiçi alanlardan biri olan ve günde ortalama 500 milyon tweet yayınlayarak (Pereira-Kohatsu vd., 2019: 2) gerçek zamanlı bir kamu mikroblog ağı olan twitter'ın da sosyal medya reaksiyonları için bir potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir (Wheatley ve Vatnoey, 2020: 2). Çünkü Enarsson ve Lindgren'a (2019: 4) göre asenkron iletişime (sürekli bir geri bildirim döngüsünün olmaması) ve anonimliğe (sözel olmayan ipuçlarının ve diğer bilgilerin eksikliği) izin veren iletişim süreci, bazıları tarafından saldırgan veya sert dil kullanmak gibi farklı okumalara neden olabilmektedir. Online kutuplaşmayı artırmak için istila, tehdit ve ötekilik söyleminin gözlemlenebildiği platformlardan biri de Twitter'dır. Twitter'ın kurucularından Jack Dorsey 2018 yılında, "Twitter'ın bölücü ve istismara eğilimli olduğu" şeklinde bir tweet paylaşmıştır. Hanes ve Machin'in (2014) ve Williams ve Burnap'ın (2016) çalışmalarında çevrimiçi nefret söyleminin terör saldırıları, siyasi olaylar ve ırkçılık gibi önemli olaylarla ilişkili olduğunu ifade etmektedirler. Çevrimiçi nefreti kapsayan metafor veya kelimelerin hedeflerinden biri de mülteci olmaktadır. Twitter'da mülteci nefret söylemi hedef gruptaki insanlara zarar verebilir, topluluklar arasında bir korku ve dışlanma hissi yaratabilir, ırkçı propaganda şeklindeki dil ve söylemlere neden olabilir ve "kümülatif" bir döngü yoluyla aşırı ve nefret dolu davranış biçimlerini motive edebilir. Twitter'da örgütlenme ve mobilizasyon olmayı sağlayan merkezi mekanizma hashtag'dir. Hashtag; Twitter'da bir konuyu belirtmek, diğer kullanıcıların konuyla ilgili bilgileri daha kolay aramasına izin vermek ve tweeti birleştirici olarak sınıflandırmak için boşluk olmadan yazılmış ve önünde bir karma sembolü (#) bulunan bir dizi kelimedir. İletişimsel bir belirteç olarak hashtaglerin sosyal katılım sağlamadaki gücü dikkat çekmektedir (Yang, 2016: 14). Ayrıca içinde etiket kullanılmış tweeter, Twiteer'in arama özelliği kullanılarak kronolojik olarak görülebilmekte ve incelenmek için kaydedilebilmektedir (Potts vd., 2011: 236). Atılan tweet'lerinin hassas olarak sınıflandırılması şimdilik olası değil, aynı zamanda belirli göçmenlik karşıtı hesapları ayrıntılı olarak araştırmaya çalıştığımızda, çoğunun kapatıldığı görülmektedir. Dolayısıyla bu çalışma Twitter'da #suriyelileriistemiyoruz hashtagi ile sınırlandırılmıştır.

3. Yöntem

Schwartz ve Ungar'a (2015: 78-79) göre düşüncelerimizin, hislerimizin, inançlarımızın, davranışlarımızın ve kişiliğimizin diğer bir ifadeyle benliğimizin ifadesi olan söylemlerin, dijital medyadaki kullanımını analiz etmek, anlamak ve incelemek önemli bir araştırma alanıdır. Van Dijk (2008), göçmenleri kabul eden ülkelerde otuz yıldan fazla süredir uygulanan teori ve deneysel araştırmalar için bazı genel ilkeler önermektedir. İlk ilke çeşitli disiplinler aracılığıyla göç üzerine odaklanırken, ikincisi göçmen deneyimlerini, onlara yönelik ırkçılık biçimlerini ve Avrupalıların farklı grup üyelerine tepkilerini anlamayı amaçladı. Üçüncü ilke, göç ve etnik azınlıklar üzerine egemen söylemin, eğitim, bilim, siyaset, medya tarafından kontrol edilen bir kamu söylemi olduğunu belirtir. Son olarak dördüncü ilke, gittikçe kültürel olarak çeşitlilik gösteren bir toplumda göçle ilgili herhangi bir akademik çalışmanın, bunu farklılığa saygı duyan, yabancı düşmanlığına karşı dayanışma kriterleri ile dile getirmesi gerektiğini belirtmektedir (Torvisco ve Chinaea, 2020: 4). Araştırmada, Twitter platformundan anlık olarak 26 Haziran 2019-26 Ocak 2020 tarihleri arasında #suriyelileriistemiyoruz hastagli atılan tweetler ve popüler videolar NVIVO 10 NCapture programı aracılığıyla çekilmiş, NCapture programının kaydettiği 1.545 tweet bu kapsamda incelenmiştir. Analiz edilen tweetler ve videolar, Suriyeli mülteci kelimesini bulundurması koşuluyla ele alınmıştır. Toplam tweet sayısı hesaplanırken retweetler hariç tutulduğunda, NCapture programının kaydettiği toplam 1.545 tweet elde edilmiştir. İlk aşamada 1.545 tweet içerik analizi ile incelenmiştir. İkinci aşamada ise, Suriyeli mülteciler ile ilgili göçmenlik karşıtı çevrimiçi nefret söylemlerin inşasında Twitter'ın oynadığı potansiyel rolü analiz etmek amacıyla popüler olan video ve tweetler arasından rastlantısal örneklem ile seçilmiş 3 video ve 3 tweet, Teun Van Dijk'in söylem analizi ile değerlendirilmiştir. İncelemede atılan tweetler ve videoların içerikleri, Dijk'in makro ve mikro olmak üzere iki bölümden oluşan haber söylem çözümlemesi ışığında yapılmıştır (Van Dijk, 1987: 67-187).

4. Bulgular

4.1. Twitter'da Suriyeli Mülteciler ile İlgili Tweetlerin Analizi

Grafik 1. Tweetlerin Aylara Göre Dağılımı

Grafik 1'de #suriyelileriistemiyoruz hastaglı tweetlerin ağırlıklı olarak Ekim ayından itibaren paylaşıldığı görülmektedir. Bunun nedeni, 9 Ekim 2019 tarihinde Barış Pınarı Harekâtı'nın başlaması ve bu süreçte Türk askerlerinin şehit edilmesi tweetlerin sayısında bir artışa neden olmuştur.

Tablo 1. Mültecilerle İlgili Twitter Söylemleri

Söylemler	Tweet Sayısı	Beğeni Sayısı	Retweet Sayısı	Yorum Sayısı
Barbar sürüsü	185	45	32	19
İstilacılar	160	40	21	11
Bayraksızlar, vatansızlar	102	34	18	9
Pis Araplar	98	30	11	7
Vatan kaçkını	91	27	10	7
Hainler	71	13	6	5
Esad'ın çöpleri	33	11	5	3
Kafa kesenler	23	7	3	2
Atom bombasını hak ediyorlar	15	3	3	1
Toplam	778	210	109	64

İçerik analizine tabii tutulan tweetlerin analizinde en fazla "barbar sürüsü" şeklinde tweetlerin yer aldığı görülmektedir (f=185; %23,7). Onu sırasıyla "istilacılar" ve "bayraksızlar, vatansızlar" şeklinde tweetler takip etmektedir.

26 Haziran 2019-26 Ocak 2020 tarihleri arasında #suriyelileriistemiyoruz hastaglı atılan popüler tweetler ve videolar arasından rastlantısal örnekleme seçilen 3 tweet ve 3 video söylem analizi ile incelenmiştir.

Tweet 1

Tablo 2. Tweet Analizi

Tweet	"Suriye Türkiye'ye girdi. Resmen savaşız teslim ettik Araplara ülkeyi. Bu barbar sürüsünü defedin artık, gitsin erkeklğini kendi diyarında gösterson"
Yanıt	2
Retweet	8
Beğeni	12

Makro Analiz:

"Suriye Türkiye'ye girdi. Resmen savaşız teslim ettik Araplara ülkeyi. Bu barbar sürüsünü defedin artık, gitsin erkeklğini kendi diyarında gösterson" şeklinde atılan tweetin içeriği incelendiğinde, kelimeler kendi anlamlarında kullanılmıştır. Cümle yapısı incelendiğinde düz bir cümle yapısı görülmektedir.

Mikro Analiz:

"Suriye Türkiye'ye girdi. Resmen savaşız teslim ettik Araplara ülkeyi. Bu barbar sürüsünü defedin artık, gitsin erkeklğini kendi diyarında gösterson" şeklinde atılan tweetin içeriği incelendiğinde, eleştirel ve dışlayıcı bir dil kullanıldığı görülmektedir. Cümle içerisinde kullanılan "Araplar, barbar sürüsü" şeklindeki ifadeler ayrımcılığın dildeki tezahürleridir. Suriyeli mültecilerin Türkiye için bir tehdit unsuru oluşturdukları, hatta daha da abartılı bir dil kullanarak ülkeyi ele geçirenlerin defedilmesi gerektiği şeklinde onur kırıcı söylemlerin kullanılması ve mültecilerin potansiyel istilacı olarak gösterilmesi dışlanmayı arttırmaktadır. Ayrıca kadın ve çocuk göçmenlerden ziyade göçmen erkeklerin hedef alındığı eril ifadeler, kamusal tartışmalardaki nefret söyleminin düşmanca bir yöne evrilmesine zemin oluşturabilmektedir. Örneğin cümle içerisinde yer alan "barbar sürüsü" kelimesi, mülteci erkeklerin saldırganlığı hakkındaki kalıp yargıları pekiştiren bir ifadedir.

Tweet 2

Tablo 3. Tweet Analizi

Tweet	"Kendi topraklarında işgalci istemeyen suriye halkıymış! Vatansızlar,sizi bu ülke sınırları içinde isteyen kim? Karşımıza çıktığınız her yerde bizde sizleri taşıyalım mı??? Devletin size verdiği paralarda hakkım olan kısım varsa eğer; Haram Zıkkım olsun"
Yanıt	2
Retweet	5
Beğeni	10

Makro Analiz:

"Kendi topraklarında işgalci istemeyen Suriye halkıymış! Vatansızlar, sizi bu ülke sınırları içinde isteyen kim? Karşımıza çıktığınız her yerde bizde sizleri taşıyalım mı??? Devletin size verdiği paralarda hakkım olan kısım varsa eğer; Haram Zıkkım olsun" şeklinde atılan tweet incelendiğinde kelimeler kendi anlamında kullanılmış ve eleştirel bir soru cümlesine yer verilmiştir. Genel yapısı itibarıyla olumsuz olan tweet 2 yanıt, 5 retweet ve 8 beğeniden oluşmaktadır. İki ülkenin vatandaşları üzerinden biz ve siz şeklinde karşılaştırmacı cümleler kullanılmıştır. Genel ifade yapısına bakıldığında bir dışlama ile karşılaşılmaktadır.

Mikro Analiz:

"Kendi topraklarında işgalci istemeyen Suriye halkıymış! Vatansızlar, sizi bu ülke sınırları içinde isteyen kim? Karşımıza çıktığınız her yerde bizde sizleri taşıyalım mı??? Devletin size verdiği paralarda hakkım olan kısım varsa eğer; Haram Zıkkım olsun" şeklinde atılan tweet incelendiğinde, "vatansızlar, haram zıkkım olsun" şeklinde cümlede yer alan ifadeler

bir dışlama ifadesi olarak kullanılmaktadır. Bu ifadeler göçmenlere yönelik olumsuz düşünceleri, önyargıları, dışlamayı hatta ortadan kaldırmayı bir nevi meşrulaştırmaktadır.

Tweet 3

Tablo 4. Tweet Analizi

Tweet	"Bugün Hastaneye geldim. Hastaların %60'ı Suriyeli, kadın doğum katının %80'i Suriyeli. Her Suriyeli 10 çocuk yapıyor!10 seneye azınlık kalacağız ülkede! Bunlara sahip çıkmak hainliktir! Ülkeyi savaşmadan Araplara teslim ediyoruz!"
Yanıt	6
Retweet	15
Beğeni	22

Makro Analiz:

"Bugün Hastaneye geldim. Hastaların %60'ı Suriyeli kadın doğum katının %80'i Suriyeli. Her Suriyeli 10 çocuk yapıyor!10 seneye azınlık kalacağız ülkede! Bunlara sahip çıkmak hainliktir! Ülkeyi savaşmadan Araplara teslim ediyoruz!" şeklinde atılan tweet incelendiğinde, kelimelerin gerçek anlamalarını koruduğu, düz ve olumsuz bir anlatımla verildiği görülmektedir. Tweetde yer alan ifadeleri desteklemek için sayısal oranlara başvurulmakta, olumsuz ve zıt anlamlar yüklenerek soruna dikkat çekilmektedir. Mültecilerden kaynaklanan sorundan dolayı yaşanan mağduriyet güvenlik ve nüfus tehdidi, ekonomik nedenler ve kültürel ve toplumsal değerlerin bozulması şeklinde klişe anlatılar üzerinden çerçevelenmektedir.

Mikro Analiz:

"Bugün Hastaneye geldim. Hastaların %60'ı Suriyeli kadın, doğum katının %80'i Suriyeli. Her Suriyeli 10 çocuk yapıyor! 10 seneye azınlık kalacağız ülkede! Bunlara sahip çıkmak hainliktir! Ülkeyi savaşmadan Araplara teslim ediyoruz!" şeklinde atılan tweet incelendiğinde, Suriyeli kadınlara yüklenen doğurganlık, medeniliğin/batılı olmanın iddialarına meydan okuyan uygunsuz zamanda çiftleşen, kontrolsüz bedenleri çağırıştırmaktadır. Bu durum hem ırkçılığa hem de cinsiyetçiliğe dayalı eşitsizlikleri pekiştirebilir. Bu tür temsil biçimleri, göçmen kadınların kendilerini (bireysel ve toplu olarak) nasıl göreceklarini ve başkaları tarafından nasıl görüldüklerini büyük olasılıkla etkileyecektir.

4.2. Twitter'da Suriyeli Mülteciler ile İlgili Videoların Analizi

Video 1

Tablo 5. Video-1

Paylaşılan Video Başlığı	"Türkler işsizse bana ne! Bu benim değil senin (Türkiye'nin) sorunun!"
URL	https://twitter.com/i/status/1221497973756088320
Süre	2.12
Yayınlanma Tarihi	26 Ocak 2020
Görüntülenme Sayısı	6,3 B
Beğenilme Sayısı	100
Retweet Sayısı	70
Yorum Sayısı	9

Makro Analiz:

2.12 saniye süren video, bir muhabirin Suriyeli bir mülteci ile yaptığı sokak röportajını içermektedir. Videoda görüşülen kişinin kimliği belirsizdir. Görüntü mültecilere karşı olumsuz duyguları içeren "Türkler işsizse bana ne! Bu benim değil senin (Türkiye'nin) sorunun" şeklindeki tweet ile desteklenmektedir. Videoda ve tweette yer alan ifadelerde sınırlar, sembolik farklılıkların ifade edilmesiyle oluşturulmaktadır. Görüntünün başından sonuna kadar yöneltilen sorular ve ifadeler farklı olanı dışlayıcı, ayrımcı ideolojik söylemsel bir yapıdadır. Video toplamda 2.12 saniye sürmektedir. Video 6.300.000 kez görüntülenmiş, 100 beğenilme ve 70 geribildirim almıştır.

Şekil 1: “Türkler işsizse bana ne! Bu benim değil senin (Türkiye’nin) sorunun!” şeklinde paylaşılan videodan alınan ekran görüntüsü.

Mikro Analiz:

Videoda, muhabirin Türkçe “Niye geldin buraya?”, “Genç adamsın kendi ülkende niye mücadele etmedin?” “Buradaki Türkler aynı şeyi yapsa, sen koskoca adamsın ayıp sana demez misin?”, “Kendi ülkesinden kaçan adamın, başka ülkeye ne faydası olabilir?”, “Benim ülkemde bir dünya işsiz Türk var” şeklindeki soru cümleleri ve yargılayıcı ifadeler kullandığı, karşısındaki Suriyeli gencin ise yarım Türkçesi ile cevap verdiği görülmektedir. Görüntüde dil üzerinden kurulmaya çalışılan üstünlük söylemi daha çok, dış tehdit olan ötekini küçümseme şeklinde ortaya koyulmaktadır. Videoda Türk vatandaşı olma üzerinden Suriyelilere üstünlük kurulmaya çalışılmıştır. Video ile paylaşılan tweette de “Türkler işsizse bana ne! Bu benim değil senin (Türkiye’nin) sorunun” şeklindeki paylaşım, mültecilere yönelik önyargıların geliştirilmesini ve ayrımcılık yapılmasını desteklemekte ve sıradanlaştırmaktadır. Görüntüde üstünlük söylemi üzerinden üretilen benzetmeler ve eleştirel ifadeler, mültecilerin potansiyel olarak insanlıktan çıkarılması gerektiği şeklindeki düşünceleri haklı çıkarmaktadır.

Video 2

Tablo 6. Video-2

Paylaşılan Video Başlığı	“Halk artık isyan etme noktasına geldi. Elinde binlerce TL lik akıllı telefonla, boyuyla posuyla, kocaman eli silah tutan adam bu mu mazlum? #Suriyelilerilistemiyoruz bunları geri gönderin. Sabrımız kalmadı! Milletin parasını bunlara yediremezsiniz!”
URL	https://twitter.com/i/status/1144620527933415426
Süre	0.55
Yayınlanma Tarihi	28 Haziran 2019
Görüntülenme Sayısı	9.3 B
Beğenilme Sayısı	373
Retweet Sayısı	197
Yorum Sayısı	16

Makro Analiz:

9.3 bin kez görüntülenen bu videoda Türk vatandaşın bankada Suriyeli bir genç ile yaparken cep telefonu ile çekmiş olduğu görüntüler sunulmaktadır. 0.55 saniye süren video 373 kez beğenilmiş ve 197 geribildirim ve 16 adet yorum almıştır. Video, “Halk artık isyan etme noktasına geldi. Elinde binlerce TL lik akıllı telefonla, boyuyla posuyla, kocaman eli silah tutan adam bu mu mazlum? #Suriyelilerilistemiyoruz bunları geri gönderin. Sabrımız kalmadı! Milletin parasını bunlara yediremezsiniz!” şeklinde paylaşılan tehditkar ve suçlayıcı ifadelerle desteklenmiştir.

Şekil 2: “Halk artık isyan etme noktasına geldi. Elinde binlerce TL lik akıllı telefonla, boyuyla posuyla, kocaman eli silah tutan adam bu mu mazlum? #Suriyelilerİstemiyoruz bunları geri gönderin. Sabrımız kalmadı! Milletin parasını bunlara yediremezsiniz!” şeklinde paylaşılan videodan alınan ekran görüntüsü.

Mikro Analiz:

Videoda bankada maaşını almaya gelmiş Suriyeli bir kişi gösterilmektedir. Videoyu çeken kişi Suriyeli gence; “Kaç para alıyorsun?”, “Türkiye Cumhuriyeti gör!”, “Bir Suriyeli 800 lira maaş alıyor, biz elimizin körünü alıyoruz”, “Lanet olsun!”, “Biz burada vergimizi ödeyelim, adam bedavadan 800 lira maaş alıyor” şeklindeki söylemleriyle Suriyelileri ekonomik bir tehdit olarak yansıtmaktadır. Mülteci karşıtı hashtag’de paylaşılan bu görüntüde bir diğer baskın tema ise Ortadoğu adamının korkak olduğudur. “Halk artık isyan etme noktasına geldi. Elinde binlerce TL’lik akıllı telefonla, boyuyla posuyla, kocaman eli silah tutan adam bu mu mazlum? #Suriyelilerİstemiyoruz bunları geri gönderin. Sabrımız kalmadı! Milletin parasını bunlara yediremezsiniz!” şeklinde görsel ve metinsel materyalin birlikte kullanımı, 'göç', 'mülteci' ve 'işgal' gibi terimlere yapılan göndermelerle birlikte Suriyeli mültecilerin korkak ve istilacı olarak ilişkilendirmesini güçlendirmektedir. Bu videoda da Suriyeliler sembolik olarak dışlanmış ve böylece şiddetin meşru hedefleri olarak inşa edilmişlerdir. Göçmen karşıtlığı için üretilen bu tarz duygusal tepkiler kutuplaşmayı daha da arttırmaktadır.

Video 3

Tablo 6. Video-3

Paylaşılan Video Başlığı	“Başlarda alışmaya çalıştım, hümanist düşündüm, defalarca empati kurdum ama yok olmuyor bunları sevemiyorum, istemiyorum çünkü ben mülteci olsam bu kadar yüzüstü olmazdım. Çekilir köşeme mülteci gibi davranırdım. İstenmiyorlarsa sorun bizde değil onlarda.”
URL	https://twitter.com/i/status/1155030039488016384
Süre	1.02
Yayınlanma Tarihi	27 Temmuz 2019
Görüntülenme Sayısı	47.6 B
Beğenilme Sayısı	904
Retweet Sayısı	170
Yorum Sayısı	18

Makro Analiz:

1.02 saniye süren bu video, muhabirin iki Türk vatandaşa Suriyelilerle ilgili düşüncelerini sorduğu bir sokak röportajından oluşmaktadır. Video 47.6 bin kez görüntülenmiş, 904 beğeni ve 170 geribildirim almıştır. Videoda bazen kişilerin söylediklerini destekleyen tarzda sahilde güneşlenen, bankadan para çeken Suriyelilerle ilgili görseller kişilerin görüntüleri üzerine kullanılmakta ve konuşmaları da dış ses olarak verilmektedir. Video, “Başlarda alışmaya çalıştım, hümanist düşündüm, defalarca empati kurdum ama yok olmuyor bunları sevemiyorum, istemiyorum çünkü ben mülteci olsam bu kadar yüzüstü olmazdım. Çekilir köşeme mülteci gibi davranırdım. İstenmiyorlarsa sorun bizde değil onlarda.” şeklinde hiyerarşik ve onur kırıcı bir dilin kullanıldığı tweetle paylaşılmıştır. Kullanıcıların dikkatini çekmek için müzik ile videoya özel bir vurgu yapılmıştır.

Şekil 3: “Başlarda alışmaya çalıştım, hümanist düşündüm, defalarca empati kurdum ama yok olmuyor bunları sevemiyorum, istemiyorum çünkü ben mülteci olsam bu kadar yüz­süz olmazdım. Çekilir köşeme mülteci gibi davranırdım. İstenmiyorlarsa sorun bizde değil onlarda.” şeklinde paylaşılan videodan alınan ekran görüntüsü.

Mikro Analiz:

Videoda her iki vatandaşın da “Suriyeliler gelince, bizim bir sürü işçimiz mağdur oldu”, “Bizim verdiğimiz vergilerle adamlar yiyip, içip ense yapıyorlar”, “Bu adamları göndereceksin”, “Bizim kendi insanımız çöpten ekmek topluyor” şeklindeki ifadeleriyle Suriyelilere karşı bir çatışma durumu yaratılmaktadır. Videonun, “Başlarda alışmaya çalıştım, hümanist düşündüm, defalarca empati kurdum ama yok olmuyor bunları sevemiyorum, istemiyorum çünkü ben mülteci olsam bu kadar yüz­süz olmazdım. Çekilir köşeme mülteci gibi davranırdım. İstenmiyorlarsa sorun bizde değil onlarda.” şeklinde paylaşılması, çevrimiçi ortamda kabul edilemez ifade ve tutumları meşrulaştırabilmektedir. Görsel ve metinsel materyalin bu kullanımında, şeref ve haysiyet gibi söylemler üzerinden Türk milliyetçiliği ön plana çıkarılmaktadır. “Bizim” milletin ‘olumlu’ nitelikleri (cesur, çalışkan, şerefli, alçakgönüllü vb.) karşılaştırıldığında “öteki” sayılanın nitelikleri (haksız, saldırgan, korkak, tembel vb.) olumsuz değerlendirilmektedir. Bu milli kimliğe karşı duyulan tehdit algısı ayrımcı bir dilin beslediği bir çatışma potansiyelini ve nefret söylemini de beraberinde getirmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Çevrimiçi platformlar eğlence, bağlanabilirlik ve kişilerarası iletişim için uygun dijital ortamlar olmanın yanında, aynı zamanda siyasi söylem ve kimlik oluşturma platformlarıdır (van Dijck, 2013: 4-5). Göçmen karşıtı ve ırkçı tutumlardaki artışı anlamak için Twitter gibi açık ağı kamuları, ırk ve ırkçılıkla ilgili olanlar da dahil olmak üzere sosyal ilişkilerin şekillendirilmesinde giderek daha önemli bir rol oynayan sosyo-teknik sistemler olarak tanımlamamız gerekir (Farkas vd., 2018: 464). Bu dijital platformlarda bir araya gelen büyük kullanıcı gruplar bazen ayrımcı ideolojilerden beslenen çatışma ve otomatik duygudurum kamusalı oluşturabilmektedir (Karpf, 2017: 201-202). Göç karşıtı ve ırkçı ağlar, göçmenleri kültürlerini ve davranışlarını tehdit eden ötekiler olarak tanımlamaktadır. Tsesis (2002: 138), önyargılı konuşmaların öteki gruplar hakkında yanlış beyanı başlattığı, sürdürdüğü ve şiddetlendirdiğini savunmaktadır. Sosyal ağların, insan etkileşimine giderek daha fazla aracılık etmesi ve görünür olmayı ortadan kaldırması, kamuoyunun manipüle edilebilmesine ve yabancı düşmanlığına karşı nefretin yayılmasına, tahrik edilmesine ve fiziksel saldırılara neden olabilecek söylemlerin de meşrulaştırılmasına katkı sağlayabilmektedir. Yıldız (2018) çevrimiçi gazeteler ve Twitter’ı karşılaştırdığı çalışmasında nefret söylemlerinin çevrimiçi gazetelerden ziyade, Twitter gibi denetimi zor olan sosyal medya kanallarında arttığı sonucuna varmıştır. Kurt da (2019) sosyal ağlardan biri olan YouTube’da Suriyeli mültecilere karşı üretilen nefret söylemini araştırdığı çalışmasında, Suriyelilerin YouTube videolarında birçok hakaret, iftira, ırkçılık ve düşmanlık içeren söyleme maruz kaldığı, bu anlamda da Suriyeli mültecilerin çevrimiçi nefret söyleminin öznelinden biri haline geldiğini belirtmektedir. Twitter’da hem görüntü hem metin olarak paylaşılan içerikler Van Dijk’in eleştirel söylem analizi yöntemiyle inceleyen bu araştırma bulgularının, Suriyeli mülteciler önyargının ve kalıpların neden olduğu dışlayıcı bir ulusal kimlik anlayışı nedeniyle, dışarda kalan öteki olarak marjinalleştirilmeye çalışıldığı görülmektedir.

Bliuc, McGarty, Hartley ve Hendres’in (2012) ‘Cronulla isyanları’ ile ilgili söylemleri analiz ettikleri çalışmada, görüş temelli grupların ulusal kimlik terimlerini tartışmak ve manipüle etmek için retorik stratejiler kullandıklarını ve uyguladıkları ayrımcılıkla saldırganlığı ve hissettikleri antipati ile nefreti haklı gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulgularında #suriyelileristemiyoruz hashtagi üzerinden analiz edilen tweet ve videolarda mültecilere, katılımcı, çoğulcu bir yapıya sahip olan kamusal bir bakış yerine, Türk milliyetçiliğinin (cesur, çalışkan, şerefli, alçakgönüllü gibi) olumlu nitelikleriyle etnik/ırksal özelliklerin (salıdırgan, korkak, tembel gibi) kusur olarak inşa edildiği distopik bir bakış açısı ile yaklaşıldığı görülmektedir. Hem videolarda hem de tweetlerde mültecilere yönelik “barbalar”, “istilacılar”, “bayraksızlar” şeklindeki benzetmeler, kamusal söylemlerde kutuplaştırıcı bir etkiye ve ötekine kötülük etmenin bir aracı olarak düşünülmesine

neden olmaktadır. Bu benzetmelerde eril söylemlerin hedef aldığı Suriyeli erkekler, potansiyel saldırgan ve sömürgeci olarak tasvir edilerek, çağdaş zamanlardaki klişeleşmiş imajlardan biri olan Ortadoğulu erkekler gibi Suriyeli erkeklerin de genellikle tehlikeli olduklarını göstermektedir. Analiz edilen tweetler arasında Suriyeli kadınlara yüklenen doğurganlık ise, medeniliğin/batılı olmanın iddialarına meydan okuyan uygunsuz zamanda çiftleşen, kontrolsüz bedenleri çağrıştırmaktadır. Dolayısıyla söylemlerde, mülteci kadınların ihtiyaçlarının görmezden geldiği ve onlara hem kadın hem de mülteci olmanın çifte dezavantajın hissettirilmeye çalışıldığını da söyleyebiliriz. Araştırma bulgularından yola çıkarak, Tweeter'ın sosyal medya dışında gerçekleşen olaylarla ilgili kimlik ve topluluk oluşturmak için kullanılabilirliği ve Twitter'da incelenen söylemlerin ötekileştirici, kışkırtıcı hatta hakaret boyutuna varan bir arka planı olduğu görülmektedir. Mülteci karşıtı tweetlerin büyük çoğunluğu, göçün bir tehlike ve/veya suç olduğu fikrini meşrulaştırmakta ve vatanını terk etmek zorunda kalanlara da uygulanan ayrımcılığın makul, hatta gerekli olduğu şeklinde bir izlenim oluşturmaktadır. Sonuç olarak, çevrimiçi söylemlerinde mültecilere yönelik olarak yerleşik yapının içinde 'dışarda kalmayı hak edenler' şeklinde bir algı yaratılmaya çalışılmaktadır. Bundan sonraki çalışmalarda ise mültecilere yönelik çevrimiçi nefret söylemlerinin, mülteciler üzerinde nasıl etkiler bıraktığına ilişkin nicel ve nitel araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Alhayek, K. (2014). Double marginalization: The invisibility of Syrian refugee women's perspectives in mainstream online activism and global media. *Feminist Media Studies*, 14(4), 696-700.
- Amar, P. (2011). Middle East masculinity studies: Discourses of "men in crisis," industries of gender in revolution. *Journal of Middle East Women's Studies*, 7(3), 36-70.
- Arriola, E. R., & Raymond, V. M. (2017). Migrants resist systemic discrimination and dehumanization in private, for-profit detention centers. *Santa Clara J. Int'l L.*, 15, 1-42.
- Artiles, A. M., & Molina, O. (2011). Crisis, economic uncertainty and union members' attitudes toward immigrants in Europe. *European Review of Labour and Research*, 17, 453-469.
- Bandura, A. (2002). Selective moral disengagement in the exercise of moral agency. *Journal of Moral Education*, 31, 101-119.
- Bliuc, A. M., McGarty, C., Hartley, L., & Muntele Hendres, D. (2012). Manipulating national identity: The strategic use of rhetoric by supporters and opponents of the 'Cronulla riots' in Australia. *Ethnic and Racial Studies*, 35 (12), 2174-2194.
- BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, (2019). *Dünya çapında yerinden edilmiş kişi sayısı 70 milyonu geçerken, BM Mülteciler Yüksek Komiseri duruma müdahale için daha güçlü bir dayanışma çağrısında bulunuyor*, [Çevrim-içi: <https://www.unhcr.org/tr/>], Erişim tarihi: 02.12.2019.
- BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (2019). Turkey fact sheet, [Çevrim-içi: <https://www.unhcr.org/tr/wp-content/uploads/sites/14/2019/11/UNHCR-Turkey-One-Page-Fact-Sheet-Oct2019>], Erişim tarihi: 27.12.2019.
- Brennan, F. (2009). Legislating against Internet race hate. *Information & Communications Technology Law*, 18(2), 123-153.
- Casas-Cortes, M., Cobarrubias, S., De Genova, N., Garelli, G., Grappi, G., Heller, C. & Peano, I. (2015). New keywords: Migration and borders. *Cultural Studies*, 29(1), 55-87.
- Costello, K., & Hodson, G. (2010). Exploring the roots of dehumanization: The role of animal—human similarity in promoting immigrant humanization. *Group Processes & Intergroup Relations*, 13(1), 3-22.
- Dorsey, J. (2018). @Jack, 1 March. [Çevrim-içi: <https://twitter.com/jack/status/969234275420655616>], Erişim tarihi: 12.01.2020.
- Enarsson, T., & Lindgren, S. (2019). Free speech or hate speech? A legal analysis of the discourse about Roma on Twitter. *Information & Communications Technology Law*, 28(1), 1-18.
- Farkas, J., Schou, J., & Neumayer, C. (2018). Platformed antagonism: racist discourses on fake Muslim Facebook pages. *Critical Discourse Studies*, 15(5), 463-480.
- Hanes, E., & Machin, S. (2014). Hate crime in the wake of terror attacks: Evidence from 7/7 and 9/11. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 30(3), 247-267.
- Haslam, N. (2006). Dehumanization: An integrative review. *Personality And Social Psychology Review*, 10(3), 252-264.

- Haynes, A., Devereux, E., & Breen, M. J. (2004). A cosy consensus on deviant discourse: how the refugee and asylum seeker meta-narrative has endorsed an interpretive crisis in relation to the transnational politics of world's displaced persons.
- Heisbourg, F. (2015). The strategic implications of the Syrian refugee crisis. *Survival*, 57(6), 7-20.
- Höjjer, B. (2004). The discourse of global compassion: The audience and media reporting of human suffering. *Media, culture & society*, 26(4), 513-531.
- Ivarsflaten, E. (2005). Threatened by diversity: Why restrictive asylum and immigration policies appeal to western Europeans. *Journal of Elections, Public Opinion & Parties*, 15(1), 21-45.
- Karpf, D. (2017). Digital politics after Trump. *Annals of the International Communication Association*, 41(2), 198-207.
- Kemp, S. (2020). "Digital 2020: Global Digital Overview", [Çevrim-içi: <https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digital-overview/>], Erişim tarihi: 10.01.2020.
- Kurt, G. (2019). Yeni medyada nefret söylemi: Youtube'da Suriyeli mültecilere karşı üretilen nefret söylemi üzerine bir araştırma. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 5(1), 1-20.
- Lynn, N., & Lea, S. (2003). A phantom menace and the new apartheid: The social construction of asylum-seekers in the United Kingdom. *Discourse and Society*, 14, 425-452.
- Lammers, J., & Stapel, D. A. (2011). Power increases dehumanization. *Group Processes & Intergroup Relations*, 14(1), 113-126.
- Malloch, M. S., & Stanley, E. (2005). The detention of asylum seekers in the UK: Representing risk, managing the dangerous. *Punishment & Society*, 7(1), 53-71.
- Masucci, M., & Langton, L. (2017). *Hate crime victimization, 2004-2015*. Washington, DC, US Department of Justice Office of Justice Programs Bureau of Justice Statistics.
- Pereira-Kohatsu, J. C., Quijano-Sánchez, L., Liberatore, F., & Camacho-Collados, M. (2019). Detecting and Monitoring Hate Speech in Twitter. *Sensors*, 19(21), 4654.
- Potts, L., Seitzinger, J., Jones, D., & Harrison, A. (2011, October). Tweeting disaster: hashtag constructions and collisions. In *Proceedings of the 29th ACM international conference on Design of communication*, 235-240.
- Räsänen, Pekka, James Hawdon, Emma Holkeri, Matti Näsi, Tao Keipi, and Atte Oksanen (2016). Targets of Online Hate: Examining Determinants of Victimization among Young Finnish Facebook Users. *Violence & Victims*, 31 (4): 708-26.
- Ross, J. (2015). Hate Speech is going mainstream. *The Washington Post, Democracy Dies in Darkness*, [Çevrim-içi: <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2015/12/12/hate-speech-is-going-mainstream/>], Erişim tarihi: 14.05.2019.
- Schwartz, H. A., & Ungar, L. H. (2015). Data-driven content analysis of social media: a systematic overview of automated methods. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 659(1), 78-94.
- Sulaiman-Hill, C. M., Thompson, S. C., Afsar, R., & Hodliffe, T. L. (2011). Changing images of refugees: A comparative analysis of Australian and New Zealand print media 1998- 2008. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 9(4), 345-366.
- Timofeeva, Y. A. (2002). Hate speech online: restricted or protected-comparison of regulations in the United States and Germany. *J. Transnat'l L. & Pol'y*, 12, 253.
- Torvisco, J. M., & China, S. (2020). Immigrants and refugees: two sides of the same problem. A linguistic analysis through newspapers and social network in Spain 2006 and 2015. *International Review of Sociology*, 1-19.
- Tsesis, A. (2002). Prohibiting Incitement on the Internet. *Va. JL & Tech.*, 7, 1.
- Tsesis, A. (2002). *Destructive messages: How hate speech paves the way for harmful social movements*. NYU Press.
- Van den Bulck, H., & Broos, D. (2011). Can a charter of diversity make the difference in ethnic minority reporting? A comparative content and production analysis of two Flemish television newscasts, *Communications The European Journal of Communication Research*, 36(2), 195-216.
- Van Dijk, T. A. (1987). Semantics of a press panic: The Tamil invasion. *Eu-ropean Journal of Communication*, 3, 167-187.

- Van Dijck, J. (2013). *The culture of connectivity: A critical history of social media*. Oxford University Press.
- Yang, G. (2016). Narrative agency in hashtag activism: The case of # BlackLivesMatter. *Media and Communication*, 4(4), 13.
- Yıldız, E. (2018). Twitter'da ve çevrimiçi bir gazetede yer alan nefret söylemlerinin karşılaştırılması: Suriyeli Mülteciler örneği, *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 760-793.
- Wheatley, D., & Vatnoey, E. (2020). 'It's Twitter, a bear pit, not a debating society': A qualitative analysis of contrasting attitudes towards social media blocklists. *New Media & Society*, 22(1), 5-25.
- Williams, M. L., & Burnap, P. (2016). Cyberhate on social media in the aftermath of Woolwich: A case study in computational criminology and big data. *British Journal of Criminology*, 56(2), 211-238.
- Wright, W. F., & Bower, G. H. (1992). Mood effects on subjective probability assessment. *Organizational behavior and human decision processes*, 52(2), 276-291.

Extended Abstract

Aim and Scope

When it comes to limited citizenship phenomenon, the first thing that comes to mind is discrimination against immigrants. In this form of discrimination, it may be considered legitimate to treat certain individuals or groups differently. Today, we witness that not only countries but also individuals or groups cause widespread human rights abuses. Malloch and Stanley (2005: 56) state that refugees, both in the media and the public, are constructed negatively in terms of threats and risks, and this leads to the dehumanization, marginalization and devaluation of refugees. Mobile devices with digital media applications also support the spread of hate content for refugees (Van den Bulck and Broos, 2011: 196). Accordingly, it is the aim of the article to determine how hate speech for refugees is carried out online.

Methods

In the research, in order to analyze the potential role played by Twitter in the construction of online anti-immigration hate speeches related to Syrian refugees, we analyzed the 1,430 tweet content analysis method, which was posted on the # 1 Syrian group. Retweets are excluded when calculating the total number of tweets. Then, 3 popular tweets and 3 videos shared with random samples among 1,430 tweets were analyzed with the critical discourse analysis method of Van Dijk. These selected tweets and videos are handled provided that they contain the word Syrian refugee. The contents of the tweets and videos thrown in the review were made in the light of Dijk's news and discourse analysis consisting of two parts, macro and micro (VanDijk 1987: 167-187).

Findings

In the study, the total number of tweets shared on Twitter between # 01 and Syria, between 26 June 2019 and 26 January 2020, is 1,430. 247 of these tweets were shared in November, 503 in December and 680 in January. The reason why the tweets were shared mainly in January was that 4 soldiers were martyred in Operation Peace Spring on January 8, 2020, and this caused an increase in the number of tweets. In the 1545 tweet analysis, which has been subjected to content analysis, it is seen that the most tweets are in the form of "barbarian herd" (f=185; %23,7). It is followed by "invaders" with 20.5% and "flagless, stateless" with 13.1%, respectively. Between the dates of 01 November and February 1, 2020, we do not want #surians. It was examined with 3 tweets and 3 video discourse analysis, which were selected by random sample among the sick tweets. Within the sample, when looking at the general expression structure of the macro analysis of the 3 tweets and 3 videos analyzed, numerical ratios are used in tweets to support hate speech, and music and images are emphasized in the tweets, and attention is drawn to the problem by loading negative and opposite meanings in the tweets. Looking at the general expression of micro-analyzes, a situation of exclusion and dehumanization against Syrians is encountered. Refugees are excluded from the stereotypes and negative narratives in the form of security and population threats, economic reasons and deterioration of social values by using comparative sentences like us and you over the citizens of the two countries. Moreover, in this study, which examines the representation of hate speeches about Syrians in social media, masculine expressions targeting Syrian migrant men rather than female and child immigrants have reached the conclusion that hate speech in public debates may lead to an evolutionary direction.

Conclusion

Hegemonic negative discourses can portray ethnic minorities as threats and contradict the interaction between minority and majority groups (Haynes, Devereux and Breen, 2004). As Kreis (2017: 501) states, "social networks can be used to spread racial and xenophobic views, even if they contain intentions such as raising awareness, expressing solidarity or

providing common benefit. According to the findings of this research, which analyzes the content shared on Twitter as both images and text with Van Dijk's method of critical discourse analysis, it is seen that Syrian refugees are tried to be marginalized as an outsider because of an exclusionary national identity understanding caused by prejudice and patterns. Social networks encourage stereotypical and / or hegemonic insights and masculine discourses regarding Syrian refugee women (Alhayek, 2014; Amar, 2011: 29). In this research, which supports these findings in the literature, it was observed that male and female migrants were targeted by Syrian migrant men rather than female and child migrants, and Syrian women were tried to feel double disadvantage of being both women and refugees. The positive representation of Syrian refugees in the media is important because the media "can be seen as an interconnection between the level of social situations in which viewers' comments and reactions develop and humanitarian organizations and policy" (Höijer, 2004: 514).